

جنگ می شود؟

۳۰۲

آیت ماندگار تبعات پاسخ احتمالی اسرائیل
به عملیات وعده صادق ۲ را بررسی می کند

گزارش آیت ماندگار درباره احتمال مذاکرات ایران و غرب
چند سناریو برای تنش زدایی

۲

نگاه آیت ماندگار به موانع پیش روی دولت پزشکیان
تندروها مانع حل مشکل FATF

۲

تفاوت‌های میان روسیه و آمریکا

ayate mandegar
Monthly

محمود سبغ القلم
پژوهشگر

زمانی برای آتش بس

عباس آخوندی
فعال سیاسی

آیت ماندگار

www.ayatemandegar.ir

ماهنامه سیاسی، اجتماعی | شماره ۱۲۲ | آبان ماه ۱۴۰۳ | سال دهم | چهار صفحه | رایگان | November 2024 | No.122 | Political, Social

گزارش آیت ماندگار درباره واکنش‌های بین المللی به موشک باران شدن اسرائیل

تحقیر گنبد آهنین

۲

جشن مهرگان و رویداد مهرگان کوهستان

عباس محمدی
پژوهشگر

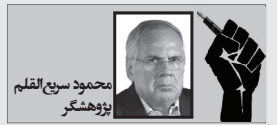

#آیت_ماندگار
@ayatemandegar

تفاوت‌های میان روسیه و آمریکا

محمود سریع القلم
بزرهشگر

در متون تخصصی علم روابط بین‌الملل، یک نوع تفکیک بنیادی در تقسیم‌بندی میان کشورها وجود دارد: کشورهایی که بر اساس منافع ملی عمل می‌کنند و آن‌هایی که مبتنی بر منافع حکمرانان اداره می‌شوند. هر دو در پی امنیت هستند، اما یکی در مدار امنیت ملی و کل کشور مدیریت می‌شود و دیگری بر بنیان امنیت رژیم (National Security versus Regime Security).

اولین تفاوت این دو سیستم در اصل تفکیک قوا است. شاید با اطمینان بسیار بتوان گفت هیچ علم و معرفتی به اندازه علم حقوق در حکمرانی کارآمد و موفق، سرنوشت‌ساز نیست. حکمرانی کارآمد ریشه در «قاعده‌مندی» دارد و ضامن قاعده‌پذیری، علم حقوق است که سرآمد علوم انسانی است. تفکیک قوا یعنی هر قوه، تابع قوانین خود عمل می‌کند، مستقل است و در عین حال، ناظر بر قوای دیگر است. وقتی تفکیک قوا نباشد، منافع و مصلحت عامه مردم بی‌معناست. در روسیه، بلاروس و کره شمالی، هر چند در ظاهر سه قوه وجود دارد، اما هر سه قوه یک‌جا جمع شده است. حتی این تجمع در مصلحت، سلیقه و خواسته‌های یک فرد در رأس قوه مجریه است. به فاصله یک هفته پس از ریاست جمهوری در سال ۲۰۱۷، ترامپ اعلام کرد شهروندان هفت کشور نمی‌توانند وارد آمریکا شوند (قوه مجریه). اما یک قاضی محلی (و نه فدرال)، دستور او را با استناد به قانون اساسی آمریکا ملغی کرد. از این رو، اقتدار حقوقی یک قاضی در آمریکا کمتر از رئیس جمهور کشور نیست. در عین حال، کنگره آمریکا نهاد قدرتمندی است که بر عملکرد قوه مجریه عقاب‌گونه سایه افکنده است.

سیر تسلسلی این پنج معیار، کنونی بودن علم حقوق را در ساختار سازی و اسکلت‌سازی یک نظام کارآمد مشخص می‌کند. اگر حکمرانی مطلوب و امنیت ملی ملاک باشد، این نوع فونداسیون ضرورت پیدا می‌کند. امنیت حکمرانان، چارچوبی دیگر می‌طلبد و مبتنی بر منافع، مصالح و سلب مجریان است. آمریکا با علم حقوق متولد شد. سپس یک و نیم قرن بر رشد و توسعه اقتصادی متمرکز شد و در نهایت با تکامل جامعه مدنی، در سال ۱۹۲۴ و پس از ۱۴۸ سال تمرین و بلوغ سیاسی برای اولین بار نظام مبتنی بر شهروندی و اصول دموکراتیک در آن نهادینه شد. روسیه با قدمت ۹۰۰ ساله عموماً توسط افراد مدیریت شده است. Ivan Vasilyevich برای ۵۴ سال (۱۵۸۴-۱۵۳۰) پادشاهی کرد. ایوان واسیلیویچ که ۵۴ سال حکومت کرد چه ضرورتی داشت به فکر حکمرانی مطلوب باشد. هم و غم او کنترل اطرافیان و جامعه، انباشت ثروت و ارتشی که از او دفاع کند بود. شخصی که می‌داند حداکثر ۸ سال فرصت حکمرانی دارد سعی می‌کند میراث مثبتی از خود به جا بگذارد و تلاش می‌کند تاریخ به نیکی از او یاد کند. در طبع بشر، هیچ لذتی بالاتر از قدرت و مقام نیست و در میان تمام لذات بشر، هیچ لذتی بالاتر از قدرت، کسب قدرت و حفظ قدرت وجود ندارد. تفکیک قوا، گردش قدرت، آزادی رسانه، تفکیک قدرت سیاسی از قدرت اقتصادی و نظام حزبی، مکانیزم‌هایی هستند که عطش بشر به قدرت را رام می‌کنند. در آمریکا، سیستم حکمرانی می‌کند. ممکن است اشتباه کند ولی به واسطه اسکلت حقوقی و آزادی گفت‌وگو، خود را اصلاح می‌کند. در روسیه، فرد حکمرانی می‌کند. ممکن است اشتباه کند ولی چون روان آدمی سخت قبول می‌کند که اشتباه کرده است، بر اشتباه خود اصرار می‌ورزد و منابع را تلف می‌کند. در آمریکا، به واسطه نظام حزبی و آزادی رسانه‌ها، مردم حق انتخاب و فرصت تغییر دارند. در روسیه، مردم باید مجریان تکراری را برای دهه‌ها ببینند. در آمریکا، حکمرانان به فکر کشور هستند. در روسیه، حکمرانان به فکر خود هستند. در آمریکا، ساختار حقوقی اجازه سوء استفاده از مقام را به حداقل می‌رساند. در روسیه، مادامی که فرد به مقام بالاتر از خود وفادار باشد، مصونیت سیاسی و حقوقی پیدا می‌کند. اما در این مرحله از بحث، این پرسش مطرح می‌شود که چگونه نظام حقوقی در یک کشور شکل می‌گیرد؟ دو عامل در ظهور و ایجاد یک نظام حقوقی برای حکمرانی مطلوب و تولید ثروت دخیل هستند: ۱. اجماع نخبگان فکری و ابزاری یک جامعه یا کشور که به فکر آینده هستند و ۲. عموم مردمی که اهل مطالعه و شناخت و آگاهی باشند.

آیت ماندگار تبعات پاسخ احتمالی اسرائیل به عملیات وعده صادق ۲ را بررسی می‌کند

جنگ می‌شود؟

گروه سیاسی - دشمنی ایران و اسرائیل وارد مرحله ای از منازعه شده که دو طرف خواهان نابودی «موجودیت هستی» طرف مقابل هستند. پس از عملیات وعده صادق ۲ بسیاری از تحلیلگران و کارشناسان سیاسی بر این باورند که دولت افراطی نتانیاهو به حمله گسترده ایران پاسخ خواهد داد. هر چند که دموکرات‌ها در آمریکا ظاهراً خواستار کاهش تنش از سوی تهران و تل‌آویو هستند، اما به نظر می‌رسد در باطن بر این عقیده استوارند که اسرائیل باید پاسخ جمهوری اسلامی را بدهد.

گزارش آیت ماندگار درباره واکنش‌های بین‌المللی به موشک باران شدن اسرائیل

تحقیر گنبد آهنین

گروه سیاسی - دو عملیات وعده صادق یک و دو توسط نیروهای مسلح ایران علیه اسرائیل حاکی از این بود که گنبد آهنین اسرائیل آنگونه که می‌گویند هم توانایی لازم جهت دفع حملات موشکی را ندارد. تصاویر منتشر شده توسط مردم اسرائیل و عکس یادگاری آن‌ها با موشک‌های هایپرسونیک ایرانی نشان داد که تعدادی از این موشک‌ها به اهداف مورد نظر برخورد داشته‌اند. رسانه انگلیسی گاردین هم با انتشار گزارشی هول همین محور ضمن اشاره به هراس اسرائیل از عملیات موشکی ایران، گزارش داد که چنین عملیاتی ثابت کرد دفاع موشکی تل‌آویو آن‌گونه که تبلیغ می‌شد، نیست و در برابر عملیات ایران «آسیب‌پذیر است».

ایران روز سه‌شنبه در پاسخ به شهادت «اسماعیل هنیه» رئیس دفتر سیاسی حماس در تهران و همچنین ترور «سیدحسین نصرالله» دبیرکل حزب‌الله لبنان و «عباس نیلفروشان» فرمانده ارشد سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در بیروت، با شلیک موشک‌هایی، پایگاه‌های نظامی و امنیتی رژیم اسرائیل را هدف قرار داد.

روزنامه گاردین در گزارشی می‌نویسد: «همزمان با اینکه اسرائیل آماده حملات تلافی‌جویانه خود می‌شود، اما تحلیلگران معتقدند که گزارش‌های اولیه می‌تواند گمراه‌کننده باشد و در صورت ترس از وارد شدن به یک درگیری موشکی طولانی‌مدت با ایران به‌ویژه اگر این کشور اهداف نرم‌تری را انتخاب کند، محاسبات پاسخ اسرائیل تغییر پیدا کند.» این روزنامه انگلیسی در ادامه با اشاره به ضعف اسرائیلی‌ها و به‌رغم آنچه که از گنبد آهنین تبلیغ شده، تاکید می‌کند: «تصاویر ماهواره‌ای و شبکه‌های اجتماعی نشان می‌دهد که موشک‌ها یکی پس از دیگری به پایگاه‌های هوایی نواتیم واقع در صحرای نقب اصابت کرده و دست‌کم موجب چند انفجار ثانویه شده است. به‌رغم اثربخشی دفاع هوایی گنبد آهنین و سیستم پدافند هوایی پیکان که پیشتر درباره آن تبلیغ شده، اما عملیات ایران موثرتر واقع شده و عملکرد بهتری داشته است.»

بایدن روز پنجشنبه هفته گذشته به خبرنگاران در کاخ سفید در پاسخ به این سوال که آیا اجازه می‌دهد اسرائیل علیه ایران انتقام بگیرد؟ گفت: -اول از همه، ما به اسرائیل -اجازه- نمی‌دهیم، ما به اسرائیل توصیه می‌کنیم. سید حسین نقوی حسینی، تحلیلگر مسائل سیاست خارجی و نماینده ادوار مجلس در همین رابطه گفت: «جمهوری اسلامی ایران با حمله اخیرش بدون نشان داد که اگر بخواهد حمله کند با قدرت این کار را می‌کند و در عین حال به حمله اخیر ایران مبتنی بر همه قواعد بین‌المللی بود و البته که حال مردم را هم بسیار خوب کرد.»

او ادامه داد: «اسرائیل و متحدان آن به توانمندی ایران به طور کامل آگاه‌اند و رژیم صهیونیستی جرئت نمی‌کند به ایران حمله گسترده یا حمله زمینی انجام دهد زیرا عواقب آن را به طور کامل می‌داند. رژیم صهیونیستی هیچ حمله گسترده‌ای علیه ایران نخواهد داشت و هیچ تهدیدی علیه ما وجود ندارد.» این تحلیلگر مسائل سیاست خارجی همچنین بیان کرد: «به نظر دموکرات‌ها هرگز وارد قمار جنگ نمی‌شوند، زیرا در آن صورت شکست‌شان در انتخابات

«دکتر ایولت» تحلیلگر گروه تحقیقی سی‌ان‌ای که تصاویر ماهواره‌ای را تجزیه و تحلیل می‌کند، می‌گوید: «واقعیت اصلی این است که ایران ثابت کرده اگر بخواهد می‌تواند به اسرائیل ضربه سختی بزند. پایگاه‌های هوایی اهداف سختی هستند؛ اهدافی که احتمالاً تلفات زیادی به همراه نخواهد داشت. ایران می‌تواند هدفی مانند یک پایگاه نیروی زمینی ارتش اسرائیل یا هدفی در یک منطقه غیر نظامی را انتخاب کند.» روزنامه گاردین با اشاره به مشکل دیگر رژیم صهیونیستی می‌نویسد: «ذخایر دفاع هوایی اسرائیل هم گران و هم محدود است؛ بدین معنا که با تداوم این درگیری، اسرائیل در برابر حملات ایران آسیب‌پذیرتر می‌شود.»

«دکتر ایولت» تاکید کرد: «با توجه به اینکه اسرائیل ظاهراً قصد حمله دارد، بنابراین احتمالاً این آخرین باری نیست که شاهد تبادل موشک میان تهران و تل‌آویو هستیم. اما نگرانی من این است که اگر درگیری طولانی شود، اسرائیل قادر به ادامه آن نخواهد بود.»

«علی واعظ» کارشناس مسائل ایران در «گروه بین‌المللی بحران» هشدار داد: «تبادل موشک میان اسرائیل و ایران هر لحظه می‌تواند از کنترل خارج شود و تلفاتی را در اسرائیل و تشدید تنش را در منطقه به همراه داشته باشد و حتی شاید در نتیجه هدف‌گیری نیروها و پایگاه‌های آمریکایی در منطقه، این کشور هم وارد جنگ شود.»

او با اشاره به توانمندی‌های ایران گفت: «ایران از پیشرفته‌ترین سلاح‌ها خود استفاده کرده و انبارهای تسلیحاتی کشور به قدر کافی سلاح دارد و قادر است ماه‌ها از آن استفاده کند.»

«نظم نوین» اسرائیل در «خاورمیانه‌ای جدید» با تضعیف ایران و «همراهی عربستان» تا چه حد عملی است؟

ژان لو سمان، محقق ارشد موسسه خاورمیانه دانشگاه سنگاپور نرخ موفقیت ۹۰ درصدی این سامانه را «بسیار بحث‌برانگیز» می‌داند.

نکته مهم دیگر درباره کارآمدی این سامانه این است که گنبد آهنین بازدارندگی ندارد و حتی گروه‌های شبه‌نظامی فلسطینی را از حمله موشکی به اسرائیل منصرف نکرده است.

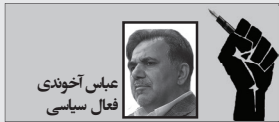
ژان لو سمان گفت: «تعداد راکت‌هایی که حماس تنها در یک روز هفتم اکتبر به سوی اسرائیل پرتاب کرد، از مجموع درگیری ۱۰ روزه این گروه با اسرائیل در سال ۲۰۲۱ بیشتر بود. پس، این به ما می‌گوید که اگرچه گنبد آهنین از نظر عملیاتی کاراست، اما در قبال گروه‌ها فلسطینی قابلیت بازدارندگی ندارد.»

مقاله ماه

زمانی برای آتش بس

عباس آخوندی
فعال سیاسی

ایران در هفته گذشته نقشی راهبردی در دفاع از تمامیت ارضی خود و همچنین امنیت و منافع سایر ملت‌های منطقه در برابر تهاجم و تهدید اسرائیل ایفا کرد. و اینک زمانی برای آتش بس است. قاعدتا پیام سفر وزیر خارجه ایران به لبنان اقدامی در همین راستا است.

فارغ از گفت‌وگوهایی که در درون اردوگاه غرب در ارتباط با جنایات ضدبشری، پاکسازی نژادی و نسل کشی اسرائیل، و همچنین تجاوز به تمامیت ارضی سایر کشورها چون ایران و لبنان صورت می‌گیرد، در عمل اسرائیل هم‌چون ایالت پنجاه و یکم آمریکا و عضوی از ناتو عمل می‌کند. لذا، هیچ وقعی به این انتقادات اعم از این‌که واقعی و یا نمایشی باشند نمی‌گذارد. کشورهای منطقه نیز چه از روی ترس و یا هر دلیل دیگر نه یارای رویارویی با اسرائیل و نه امکان ادامه خط سازش را دارند. یک وضعیت رعب وحشت و عدم قطعیت عظیم بر منطقه حکم فرما است. قطعاً زمان به زین ملت‌های منطقه است.

اتفاقاتی که از ۷ اکتبر ۲۰۲۳ به این سو در منطقه خاورمیانه به وقوع پیوسته است، علیرغم قساوت‌های کم‌نظیر تاریخی اسرائیل در جنایات‌ها ضد بشری و حمله به زندگی مردمان عادی و تخریب‌های گسترده در فلسطین و لبنان، نشان داد که تحقق سیاست عادی‌سازی روابط اعراب و اسرائیل غیر ممکن و یا دست کم در میان مدت نیز قابل دسترس نیست. به نظر می‌رسد که پس از عملیات روز سه‌شنبه ۱۰ مهرماه ۱۴۰۳ ایران، افسانه‌ی در دسترس نبودن اسرائیل شکسته‌شد و اینک با فرض این‌که اسرائیل ایالت پنجاه و یکم آمریکا است، امریکا می‌بایست به تعادل و توافق جدیدی هر چند کوتاه‌مدت با ایران و کشورهای منطقه برای امکان تنظیم استراتژی جدید خود مبتنی بر واقعیت میدانی برسد. نکته مهم در این میان، دریافت کشورهای منطقه از تحولات اخیر است. سخنان پادشاه اردن در مجمع عمومی سازمان ملل حاوی نکات تازه‌ای از فهم یکی از رهبران عرب که متهم با سازش با اسرائیل است از تهدید اسرائیل برای موجودیت کشور خویش است.

برخی کشورهای عربی منطقه نیز که پس از شکست در جنگ‌های ۶ روزه و ۱۹۷۳ اعراب و اسرائیل سیاست رویارویی با اسرائیل را برای همیشه کنار گذاشته‌بودند و اخیراً در پی عادی‌سازی روابط خود با او بودند دریافتند که تحقق این سیاست امکان‌پذیر نیست. این کشورها که اغلب مناسبات مثبتی با اردوگاه مقاومت نداشته و ندارند و در یک سال اخیر تمایل به اظهار بی‌طرفی عملی می‌کردند، اینک در فضای افکار عمومی جهان عرب و تحت فشار ملت‌های خود امکان سکوت در برابر جنایات اسرائیل و تداوم بی‌طرفی را ندارند. با این وجود، در ارزیابی اتفاق‌هایی که در روزهای اخیر رخ داد نباید غلو کرد. اسرائیل فرزند نامشروع قدرت‌های فاتح در جنگ‌های جهانی اول و دوم است و هم‌چنین مورد حمایت آنان است. لذا، باید به این واقعیت نیز توجه داشت.

مسافرت رییس جمهور پزشکیان به قطر که به‌طور تصادفی در یک موقعیت بسیار حساس و دقیقاً فرادای عملیات تلافی جویانه و موفقیت‌آمیز ایران صورت گرفت، پیام روشنی ناظر بر ضرورت تغییر مواضع کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس در برابر اسرائیل و ایران داشت. این‌که ایران آغوش خود را در زمانی که کشورهای جنوبی خلیج فارس در یک وضعیت کاملاً ناپایدار در برابر اسرائیل قرار دارند گشود اتفاق بسیار مهم و مثبتی در این موقعیت تاریخی بود. نشست وزیر خارجه ایران با وزیران کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس در چنین موقعیتی بسیار پراهمیت است و بر امنیت‌زدایی از روابط ایران و منطقه اثر مثبت خواهد گذاشت.

وزیر خارجه لبنان در گفتگو با سی‌ان‌ان اعلام کرد که لبنان با آتش بس موافقت کرده بود. او می‌گوید: ما در لبنان کاملاً پذیرفته بودیم، ما با حزب‌الله مشورت کردیم. نیبه بری رییس پارلمان با حزب الله در آستانه پذیرش اجرای کامل مشورت کرده‌بود و ما به امریکایی‌ها و فرانسوی‌ها گفتیم که این طور است و آن‌ها به ما گفتند که نتانیاهو هم با بیانیه دو رئیس‌جمهور آمریکا و فرانسه [در مورد آتش بس موافقت کرده است. هر چند نتانیاهو مزورانه علیرغم اعلام آمادگی برای آتش بس اقدام به جنایات بمباران ضاحیه و به‌شهادت رساندن سید حسن نصرالله نمود، زمان برای دسترسی به یک توافق آتش بس با آمریکا و فرانسه وجود دارد. به‌نظر نمی‌رسد که این فرصت را باید از دست داد.

اسرائیل هم‌نظرند. شورای امنیت هم از یک‌سو با وتوی آمریکا مواجه است و از طرفی اروپایی‌ها در موقعیتی نیستند که تعیین‌کننده باشند و از طرفی روسیه هم شاید بدش نیاید بحران بزرگ‌تری در دنیا وجود داشته باشد. به همین دلیل شورای امنیت در حال حاضر کاری نمی‌کند. این شرایط برای نتانیاهو فضای را ایجاد کرده است که خواسته‌هایش را پیش ببرد».

با این حال، یکی از محتمل‌ترین گزینه‌های اسرائیل برای حمله به خاک ایران می‌تواند مرکزی باشد که در حمله وعده صادق ۲ موشک‌ها از آن‌ها به سوی اسرائیل پرتاب شد. اسرائیل همچنین ممکن است بخواهد شماری از فرماندهان و نیروهای را که در این حمله نقش داشتند نیز مورد هدف قرار دهد.

بررسی واکنش‌های مقام‌ها و رسانه‌های اسرائیلی نشان می‌دهد که پاسخ این کشور به حمله اخیر ایران شدیدتر از واکنشی خواهد بود که اسرائیل ماه آوریل گذشته به حمله‌ای مشابه نشان داد.

از سوی دیگر اسرائیل ممکن است از فرصت پیش‌آمده برای هدف گرفتن برنامه هسته‌ای ایران استفاده کند. ارتش اسرائیل ماه آوریل در واکنش به حمله پهپادی و موشکی ایران به سامانه پدافند هوایی ایران در یکی از مراکز هسته‌ای حمله کرد. احتمال اینکه با حمله به مراکز هسته‌ای دو طرف وارد چرخه طولانی‌تری از درگیری شوند بیشتر است. در این میان میزان فشارهایی که متحدان اسرائیل به این کشور خواهند آورد نیز اهمیت خواهد داشت. متحدان غربی اسرائیل احتمالاً تلاش خواهند کرد تا رهبران اسرائیل را متقاعد کنند که واکنشی متناسب با حمله صورت گرفته نشان دهند.

دولت آمریکا به عنوان نزدیک‌ترین متحد اسرائیل در شرایط کنونی و در حالی که تنها حدود یک ماه به برگزاری انتخابات ریاست‌جمهوری ایالات متحده باقی مانده است در تلاش است تا از شدت تنش‌ها و گسترش درگیری‌ها در منطقه جلوگیری کند.

این در حالی است که بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل مدعی شده که تهران مرتکب «شتباهی بزرگ» شده و بابت حمله خود «تاوان» پس خواهد داد.

دیلیمات‌ها هیچ وقت بدون مجوز کار و حرکت نمی‌کنند.

نکته حائز اهمیت‌ی که مورد اشاره حشمت‌الله فلاح‌ت پیشه هم‌قرار گرفت. این تحلیلگر صاحب نام مسائل کشور نیز درباره نخستین سفر مسعود پزشکیان به نیویورک گفت: اگر رئیس‌جمهور بدون اختیار کافی برای تنش‌زدایی به سازمان ملل رفته باشد، سفرش هیچ تفاوتی با سفر روسای جمهور گذشته نخواهد کرد. روسای جمهور قبلی اغلب با همراهان پرشمار سفری پرهزینه به نیویورک داشتند که در نهایت نیز این سفر فایده‌ای برای کشور نداشت. وی با بیان اینکه کل سفر روسای جمهور قبل به چند سخنرانی و دیدار محدود می‌شد، افزود: عصر سخنرانی‌های سیاسی سپری شده است. امروز ما در عصر اطلاعات به سر می‌بریم، فضای مجازی آنقدر گسترده شده که تمام دنیا از جزئیات افکار سیاستمداران کشورها اطلاع دارند بنابراین کسی در سازمان ملل منتظر سخنرانی روسای جمهور نیست.

این استاد دانشگاه یادآور شد: آنچه در سفر به نیویورک اهمیت دارد رایزنی‌هایی است که در حاشیه مجمع عمومی سازمان ملل متحد انجام می‌شود. معتقدم کلید تنش‌های امروز منطقه در روابط بین ایران و آمریکا گمشده است و آقای پزشکیان و طرف آمریکایی باید سازوکاری را برای تنش‌زدایی داشته باشند.

وی ادامه داد: آقای پزشکیان نه با گفتن «برادر» به آمریکایی‌ها می‌تواند تنش‌زدایی کند و نه با ادبیات جبهه‌پایداری می‌تواند گشایش ایجاد کند. ایران و آمریکا باید در درجه اول میز عمان را فعال کنند و به سمت پایان دادن به تنش‌های مستقیم، غیرمستقیم و ثالث حرکت کنند.

با این حساب مشخص نیست که پزشکیان با مجوز از سرگیری مذاکرات راهی آمریکا شده یا نه! اما آنچه که به نظر می‌رسد این است که این احتمال وجود دارد که تا حدی، این مجوز به او داده شده که برای بازگشت به میز مذاکره سیگنال‌هایی را به رسانه‌های جهان بدهد تا در بین کشورهای حاضر در مجمع سالانه سازمان ملل اینگونه‌القاء نشود که این ایران است که میز مذاکره را ترک کرده و باز نمی‌گردد.

قطعی خواهد بود. بعد از انتخابات حتی اگر جمهوری خواهان هم روی کار آیند به هیچ وجه وارد جنگ نمی‌شوند زیرا اگر چنین شود این آمریکایی‌ها هستند که بیشترین خسارت را خواهند دید».

نقوی حسینی تصریح کرد: «من واقعا متأسفم برای جامعه جهانی و نهادهای بین‌المللی که مدعی مبارزه با تروریسم، ایجاد امنیت در کشورها، مقابله با تجاوزگری به کشورها و برقراری صلح هستند اما در قبال جنایات رژیم صهیونیستی سکوت کرده‌اند و زمینه را برای این رژیم باز می‌گذارند تا افراد را ترور کند و به کشورها حمله کند».

قاسم محبعلی، دیگر کارشناس سیاسی منطقه هم درباره احتمال گسترده‌تر شدن جنگ در خاورمیانه و بین ایران و اسرائیل گفت: «ایران واکنشی که وعده داده بود را انجام داد و با توجه به شرایط توپ در زمین اسرائیل است که آن‌ها چه واکنشی خواهند داشت. اگر در حد کنترل شده باشد ممکن است در همین مرحله قضایا متوقف شود اما اگر اسرائیل واکنشی در اندازه نامتعارف انجام دهد ممکن است ایران هم پاسخ دهد که این شرایط جنگی را در بر خواهد داشت. وضعیت اینگونه است. آمریکایی‌ها نمی‌توانند که اسرائیل پاسخ دهد. بنابراین باید منتظر ماند و دید که طرف مقابل چگونه رفتار می‌کند».

او ادامه داد: «ملاحظه‌ای که برای آمریکایی‌ها وجود دارد حداقل تا انتخابات، این احتمال هست که علاقه نداشته باشد که جنگ شروع شود. اما از آن سو نتانیاهو و ترامپ تمایل دارند دولت دموکرات آمریکا وارد جنگ شود تا انتخابات را ببازد. اگر اسرائیل عقل داشته باشد یا واکنش نشان نمی‌دهند و در همین مقطع تنش را متوقف کنند یا واکنشی کنترل شده و محدود داشته باشند».

این تحلیلگر مسائل سیاست خارجی همچنین بیان کرد: «آنچه از مواضع طرفین انتخاباتی آمریکا یعنی خانم هریس و آقای ترامپ برداشت می‌شود، این است که دموکرات‌ها علاقه دارند یا جنگ ادامه پیدا نکند یا اگر بتوانند قبل از انتخابات آتش بس برقرار کنند اما ترامپ می‌خواهد جنگ حداقل تا انتخابات ادامه یابد تا او و دولت جمهوری خواهان نسبت به سرنوشته جنگ تصمیم بگیرند و اگر قرار است جنگ هم تمام شود با تصمیم آن‌ها باشد».

محبعلی همچنین گفت: «به‌طور کلی جمهوری خواهان در گسترش جنگ با

تحلیل ماه

گزارش آیت ماندگار درباره احتمال مذاکرات ایران و غرب

چند سناریو برای تنش‌زدایی

گروه سیاسی - با سفر مسعود پزشکیان بسیاری از تحلیلگران به موضوع مهم اشاره کردند که احتمالاً مذاکرات هسته‌ای پیرامون احیای برجام بار دیگر در دستور ایران و کشورهای غربی قرار بگیرد. «محمدجواد ظریف» معاون امور راهبردی رئیس‌جمهور که در هیأت همراه او برای شرکت در نشست سالانه مجمع عمومی سازمان ملل به نیویورک سفر کرده است، در گفت‌وگویی بیان کرد که ما در صورتی که دیگر طرفین آمادگی داشته باشند، آماده هستیم و می‌توانیم شروع دیگری برای این مذاکرات در این سفر داشته باشیم.

عباس عراقچی، وزیر امور خارجه کشورمان هم در گفت‌وگویی در خصوص همین موضوع اظهار داشت: من چند روزی بیشتر از رئیس‌جمهور در نیویورک می‌مانم و ملاقات‌های بیشتری را با وزرای خارجه کشورهای مختلف خواهم داشت. تلاش ما این است که دور جدیدی از مذاکرات در حوزه هسته‌ای شروع شود.

وی افزود: آمادگی آن را داریم و اگر طرف‌های مقابل آمادگی داشته باشد می‌توانیم در همین سفر شروع مجددی از مذاکرات را داشته باشیم. وزیر خارجه در پاسخ به سؤالی درباره اعلام آمادگی طرف‌های مقابل اظهار داشت: پیغام‌هایی ردوبدل شده و یک اعلام آمادگی عمومی وجود دارد، ولی شرایط بین‌المللی اللن به‌گونه‌ای است که شروع دوباره مذاکرات هسته‌ای یک مقداری سخت‌تر و پیچیده‌تر از قبل است. باید قبول کنیم که نسبت به سه چهار سال پیش تحولات عمده‌ای در صحنه بین‌المللی رخ داده، قضیه اوکراین و غزه خیلی تأثیرگذار بوده است. شرایط آسانی نیست و امیدواریم در این شرایط سخت بتوانیم حداقل استارت مجددی برای مذاکرات در این سفر داشته باشیم.

عراقچی ادامه داد: من و همکاران در وزارت خارجه همه انرژی و تلاش خود را به کار خواهیم گرفت و امیدواریم بتوانیم مسیرهای جدیدی را باز کنیم. وی در پاسخ به این سؤال که آیا مجوزهای لازم داده شده هم گفت:

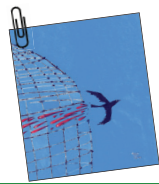

نشان ماندگار

کسی که بزرگ‌ترین می‌کارد، اسلحه درومی کند.

فریدریش دورنمات

طرح جلد:

Ahmed Kabir kishore

یاد و یادگار

آیه گار

- ماهنامه الکترونیکی آیت ماندگار
- صاحب امتیاز و مدیر مسئول: محمد آیتی
- تلفن: ۵۵۴۳۶۳۸۲
- وب سایت: www.ayatemandegar.ir
- سردبیر: امیر حسین مصلی
- پست الکترونیک: ayatemandegar@yahoo.com
- مدیر هنری: عالیبه اعتمادیان

سرمقاله

جشن مهرگان و رویداد مهرگان کوهستان

کوهنوردان و طبیعت پیمایان نیک اندیش ایران بیش از سی سال است که چهارم مهر را «روز پاکسازی کوهستان» نامیده و به

عباس محمدی پژوهشگر

این مناسبت برنامه‌هایی را برای زدودن پلشتی‌های رهاشده در کوه و دشت برگزار می‌کنند.

مهرگان با نخستین روز مهر ماه آغاز می‌شود که همچون روز نخست فروردین، یک رویداد «اعتدالی» یعنی زمانه‌ای برابر شدن طول روز و شب است. در سرزمینهای ایرانی از دیرباز جشنهایی با توجه به دگرگونی‌های فلکی و رخدادهای طبیعی برگزار می‌شده است. اعتدال پاییزی با پایان فصل کشت‌وکار و آغاز سال نو کشاورزی همراه بوده است، چنانکه امروزه هم آغاز «سال آبی» و رویداد مهم گشایش مدرسه‌ها نخستین روز مهر است.

این رویداد فلکی انگیزه‌ای برای برگزاری جشنی بزرگ، سپاسگزاری از ایزد، پاسداشت زمین به خاطر نعمت‌های داده شده و همچنین برای شادی و گرد هم آمدن و مهرورزی بوده است. این جشن در دوران بسیار قدیم در روز نخست مهرماه و در زمانه‌هایی (به دلیل آغاز نوروز از ششم فروردین) در روز بیست‌ویکم مهر برگزار می‌شده، اما از حدود دو هزار سال پیش در شانزدهم این ماه یعنی مهر روز از مهر ماه برگزار می‌شود.

آیینهای کهن را می‌توانیم با حفظ آنچه که رضا مرادی غیث‌آبادی، باستان ستاره‌شناس «نظام قاعده‌مند» آن‌ها می‌خواند، یعنی بی‌آنکه زمانبندی آن‌ها را بر هم زینیم یا پیرایه‌های نامربوط به آن‌ها ببندیم، در زندگی امروز برای پدیدآوری شادمانی یا ترویج اندیشه‌های مثبت به کار بندیم. با این دیدگاه می‌توانیم مهرگان را فرصتی برای نکوداشت زمین و انجام کاری در حفاظت از این بستر مهربان بدانیم. کوهنوردان و طبیعت‌پیمایان نیک‌اندیش ایران بیش از سی سال است که چهارم مهر را «روز پاکسازی کوهستان» نامیده و به این مناسبت برنامه‌هایی را برای زدودن پلشتی‌های رهاشده در کوه و دشت برگزار می‌کنند. دو سه سالی هم هست که انجمن کوهنوردان ایران فاصله‌ی چهارم تا شانزدهم مهر را مهرگان کوهستان نامیده و به دوستداران کوهستان پیشنهاد می‌دهد که در این روزها یا آخر هفته‌های نزدیک به این زمان با اختصاص دادن بخشی از وقت خود به جمع‌آوری زباله‌های رهاشده، کمک کنند که مسیرهای کوهستانی رخسار طبیعی خود را بازیابند. در این چند سال، صدها برنامه‌ی پاکسازی کوهستان اجرا شده که نقش مؤثری در پاکیزه شدن مسیرهای عمومی کوه‌ها داشته و به ترویج حس مسئولیت در برابر کوهستان کمک کرده است.

برگزاری همایش، سخنرانی، جشن‌های دوستانه و نکوداشت چهره‌های فرهیخته و بزرگ هم از دیگر رویدادهایی است که به مناسبت مهرگان برگزار شده و البته می‌تواند بیش از این‌ها برگزار گردد تا این آیین کهن بار دیگر در حوزه‌ی تمدنی ایران رواج یابد.

بررسی

نگاه آیت ماندگار به موانع پیش‌روی دولت پزشکیان تندروها مانع حل مشکل FATF

FATF (گروه ویژه اقدام مالی) را به میان کشیده‌اند. برخی حتی نوشته‌اند، بدون آن، «وفاق ملی» شکل نخواهد گرفت! آیا به میان کشیدن مبحث منسوخ و خطرناک FATF که در دولت آقای روحانی ۳۹ خواسته از ۴۱ خواسته آن به اجرا گذاشته شده و تبعات خسارت‌بار آن هنوز حس می‌شود، وسط یک جنگ بزرگ، ترکیبی و سرنوشت‌ساز، اتفاقی است؟!

این روزنامه متعلق به حسین شریعت‌مداری افزود: عده‌ای در ایران -یا از سر بی‌خبری یا هر دلیل دیگری- تلاش‌های مشکوکی را برای احیای این مسئله مُرده آغاز کرده‌اند که هدف اول و آخر آن -چه بدانند و چه ندانند- تضعیف محور مقاومت وسط جنگ است. خدمت به رژیم صهیونیستی، از این واضح‌تر؟!

پیش از این مسعود پزشکیان در نخستین نشست خبری خود صراحتاً بر ضرورت پیوستن ایران به FATF تاکید کرد و گفت: «چاره‌ای جز حل FATF نداریم باید حلش کنیم. اگر بتوانیم FATF و برجام را حل کنیم و روابطمان را با دنیا اصلاح کنیم، می‌توانیم به اهداف چشم‌انداز برسیم.» وی در ادامه اظهارات خود به این مطلب اشاره کرد که برای به جریان افتادن دوباره پرونده FATF حتماً به مجمع تشخیص مصلحت نظام نامه خواهیم نوشت، چون این موضوع باید حل شود.

با این همه حالا باید منتظر ماند و دید که پزشکیان و تیم همراهش چطور در چنین شرایطی مخالفان FATF را متقاعد خواهند کرد؟ آیا این توان و نیرو را دارند که آن‌ها را متقاعد کنند و یا اینکه مثل دولت دوازدهم دست از تلاش خواهند کشید و از سرشاخ شدن با مجلس و مجمع دست خواهند کشید.

گروه سیاسی - حل مشکلات اقتصادی در کنار رفع فیلترینگ و تورم و البته موارد دیگر از جمله وعده‌های پزشکیان بود برای کشیدن مردم پای صندوق رای. اما با روی کار آمدن نامزد جبهه اصلاحات وضعیت به گونه‌ای در حال رقم خوردن است که به نظر نمی‌رسد دولت چهاردهم بتواند امتیازی را برای خودش کسب کند. به طور مثال در ماجرای حل مشکل FATF و قرار گرفتن ایران در لیست سیاه، چند روز پس از اینکه دولت از حل آن گفت، روزنامه کیهان مدافعان پیوستن به FATF را متهم به نفهمیدن کرد و نوشت: «درست وسط بزرگ‌ترین نبرد بین حق و باطل عده‌ای مجدداً بحث

مشاعر

فغان زان پرچهر عیار یار
که با منش دائم به پیکار کار
دو زلف سیاهش نماید بدان
که دو زاغ دارد به منقار قار
دهانی چو یک نار دانه دو نیم
مرا هست در دل از آن نار نار

به نزد بزرگان بزرگم ولی
به نزدیک آن چشم خونخوار
چنان گشتم از فرقت آن نگار
که میرم ز عشقش به بلغار غار
اگر طمع کردی بجه ان و دلم
به دست و دل و جان تو بردار دار
عنصری بلخی